Р Е Ш Е Н И Е
№ 45228

гр. София, 17.11.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, **XXI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,** в публично заседание на 30.10.2026 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Силвия Димитрова
ЧЛЕНОВЕ: Евгения Баева
Адриан Янев

при участието на секретаря Албена Илиева и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **11509** по описа за **2026** година докладвано от съдия Адриан Янев, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във вр. с чл. 285 и чл. 284, ал. 1 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по касационна жалба на Ц. В. П. срещу решение № 28515/15.07.2026 г. по адм. д. № 473/2026 г. по описа на АССГ, с което е отхвърлена исковата претенция на касатора срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ за заплащане на 5000 евро, представляваща обезщетение за неимуществени вреди за периода от 27.08.2025 г. до 15.10.2025 г., причинени от бездействие по чл. 129, ал. 1 ЗИНЗС.

В касационната жалба се правят оплаквания за допуснати нарушения, свързани с необсъждане на всички доказателства, което се е отразило на фактическата обстановка. Акцентира, че на ищеца не били осигурени посещения в болница „Пирогов“ за контролни прегледи, а след първата операция е оставен без медицинска грижа (без смяна на превръзки и без контролни прегледи), с което не са изпълнени предписанията на медицинския специалист. В тази връзка не били ангажирани никакви доказателства по делото. Поддържа, че втората операция не би се наложила, ако се бяха изпълнили предписанията на лекаря, дадени след първата хирургична интервенция, поради което изразява несъгласие с изводите на съда за липсата на пряка връзка между тези обстоятелства. Развива съображения за допуснати нарушения при преценката на свидетелките показания.

Ответната страна в касационното производство - Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ изразява становище за неоснователност на жалбата.

Участващият в касационното производство прокурор дава заключение за неоснователност на жалбата.
Касационният съд, съобразявайки събраните по делото доказателства и наведените касационни основания, прилагайки нормата на чл. 218 от АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:
Касационната жалба е процесуално допустима, като подадена в преклузивния срок, от надлежна страна и срещу подлежащо на оспорване съдебно решение.
Касационният контрол на оспореното съдебно решение е ограничен от въведените с жалбата основания, с изключение на съответствието му с материалния закон и съществените процесуални изисквания, свързани със съществуването и упражняването на субективното публично право на жалба, за които съдът следи служебно. Касационната инстанция обсъжда правни, а не фактически въпроси, поради което не събира и не преценява доказателства, а проверява само законосъобразността на изводите на решаващия съд.
Производството пред първата инстанция е образувано по предявен иск от Ц. В. П. срещу Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ да заплати сумата в размер на 5000 евро, представляваща обезщетение за неимуществени вреди (емоционално и морално страдание, стрес, безпокойство за здравето и живота) за периода от 27.08.2025 г. до 15.10.2025 г., причинени от неосъществяване на медицински прегледи след хоспитализацията му в УМБАЛ „Пирогов“.
В исковата молба се поддържа, че на 27.08.2025 г. е направена хирургична интервенция в УМБАЛ „Пирогов“, като в епикризата, съставена при изписването на ищеца, са назначени контролни прегледи, като първият е два дни след изписването му. Поддържа, че ищецът не е изведен за контролни прегледи и е стоял с една и съща превръзка. В резултат на това се влошава здравословното му състояние, за което се налага на 10.09.2025 г. да го изведат по спешност, дължащо се на състоянието на следоперативната рана. Това наложило извършването на втора операция в УМБАЛ „Пирогов“, а при изписването му отново са назначени контролни прегледи в същото лечебно заведение, но същите не са осъществени, тъй като се е намирал в СБАЛЛС към затвора С.. Поддържа се, че бездействието на затворническата администрация е довело до нарушение на чл. 129, ал. 1 ЗИНЗС, което е влошило здравословното състояние на ищеца.
По делото са приети съответните епикризи, амбулаторен хирургичен журнал, докладни записки, заповеди за конвой и медицинска справка. Разпитани са свидетелите К. и К.. Съдът е установил от фактическа страна, че ищецът изтърпява в Затвора С. наложеното му с присъда наказание лишаване от свобода. Приел е, че на 27.08.2025г. ищецът е претърпял хирургична интервенция в УМБАЛ „Пирогов“, дължащо се на парафином. В еприкризата, съставена при изписването му, е указано: извършване на физикални прегледи и на контролни прегледи на 05.09.2025 и на 12.09.2025 г. На 10.09.2025 г. отново е приет в УМБАЛ „Пирогов“, като в епикризата е отразено следното „постъпил със специализиран транспорт по повод последици от оперативно лечение на парафином“. На следващия ден е извършена втора операция, като в епикризата е отразена дата 23.09.2025 г. за вторичен преглед – превръзка. Налична била заповед за конвоиране на ищеца в болницата на 24.09.2025 г. Съдът се е позовал на справка от Медицинския център към Затвора – С. и амбулаторни журнали, които установявали извършването на превръзки след първото оперативно лечение. Позовава се на извършена хоспитализация в СБАЛЛС – С., откъдето е издадена епикриза, в която е записано, че съгласно инструкциите на УМБАЛ „Пирогов“ превръзките се сменят впоследствие (след контролните прегледи). Съдът е обсъдил свидетелските показания и допълнително е посочил, че свид. К. дава информация за посещения на ищеца в лечебното заведение на затвора с цел извършване на превръзки. По тези съображения е направен извод, че не са доказани оплаквания за неосигуряване на медицинско обслужване след

първото и второто оперативно лечение, за което е отхвърлен предявеният иск.
Решението е неправилно, дължащо се на допуснати съществени нарушения на съдопроизводствените правила, довели до неправилно приложение на материалния закон.
С исковата молба са въведени оплаквания от медицинското обслужване на специализираните органи по изпълнение на наказанията, като се акцентира, че неосигуряването на контролни прегледи след първата операция е довело до спешното извършване на втората хирургична интервенция.
Съгласно чл. 284, ал. 1 и 2 ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл. 3 ЗИНЗС.
Според чл. 3, ал. 2 ЗИЗНС за нарушение на ал. 1 се смята и поставянето в неблагоприятни условия за изтърпяване на наказанието лишаване от свобода или задържането под стража, изразяващи се в липса на достатъчно жилищна площ, храна, облекло, отопление, осветление, проветряване, медицинско обслужване, условия за двигателна активност, продължителна изолация без възможност за общуване, необоснована употреба на помощни средства, както и други подобни действия, бездействия или обстоятелства, които уронват човешкото достойнство или пораждат чувство на страх, незащитеност или малоценност.
Съгласно чл. 129, ал. 1 ЗИНЗС медицинското обслужване на лишените от свобода се осъществява в медицински центрове и специализирани болници за активно лечение, разкрити към местата за лишаване от свобода по реда на чл. 5, ал. 1 ЗЛЗ.
Според чл. 129, ал. 3 ЗИЗНС предписанията на медицинските специалисти имат задължителен характер за началниците на съответните места за лишаване от свобода. Медицинското решение се взема единствено в интерес на здравето на лишения от свобода.
В случая с исковата молба са въведени оплаквания от медицинското обслужване на специализираните органи по изпълнение на наказанията, като се акцентира, че неосигуряването на контролни прегледи след първата операция е довело до влошаване на здравословното състояние, наложило спешното извършване на втората хирургична интервенция. Това налага да се изясни здравословното състояние на ищеца след първата операция, естеството и вида на дължимите медицински грижи след изписването, дали същите са положени от съответното медицинско лице и дали липсата, респ. начина на предоставянето им е причина за втората хирургична интервенция.
Медицинското обслужване в лечебно заведение към затвора може да замести извършването на контролни прегледи в конкретно лечебно заведение, посочени в съответната епикриза, тъй като на практика лишеният от свобода не се лишава от медицински грижи. От значение е дали действително са предоставени такива и ако са предоставени, то същите адекватни ли са. По правило фактическите установявания са в пределите на първоинстанционното производство, но нарушение, засягащо съдопроизводствената дейност във връзка с правилното установяване на фактите по делото, е съществено.
Първата инстанция се е позовала на медицинска справка от Медицинския център към Затвора – С. и на амбулаторния журнал, за да приеме, че на ищеца са извършвани превръзки след първата операция. Сочената справка препраща към страници 10 и 12 от документацията (вероятно се касае за амбулаторния журнал), но в същата липсва отразяване на медицински прегледи и поставянето на превръзки между двете операции. Първият запис за ищеца, отразен в амбулаторния журнал, е от 22.09.2025 г., т. е. след втората оперативна интервенция. В този смисъл по делото липсва медицински документ, отразяващ медицинско обслужване (в съдържание, което е предписано в първата епикриза) на ищеца между двете оперативни лечения.

Съдът се е позовал на епикриза на СБАЛЛС – С., според която инструкциите на УМБАЛ „Пирогов“ са премахване на превръзките след извършване на контролни прегледи, но това се отнася за дадени лекарски указания след втората операция, а не и след първата интервенция, т. е. документът не установява медицинското обслужване между двете операции. Не става ясно дали в епикризата, съставен при първото оперативно лечение, са дадени инструкции, наподобяващи или идентични като при втората епикриза на УМБАЛ „Пирогов“.
Сочените заповеди за конвой са издадени след втората операция и не се отнася за придвижване на ищеца в лечебно заведение през периода между двете хирургични интервенции.
Лисват мотиви за причините, по които се кредитират показанията на свидетеля К., с която дава информация за посещения на ищеца в лечебното заведение на затвора с цел извършване на превръзки. В показанията е записано „излизаше на ден по два пъти до болницата и искаше контролни прегледи“ (в останалата част на показанията се коментира за след втората операция), а от това съдържание не може да се изведе категоричен извод за извършване на контролни прегледи или поставянето на превръзки. Не може да се направи извод и по кое време ищецът е ходил до болницата към Затвора – С.. Същите не намират и подкрепа в писмени доказателства по делото, тъй като липсват такива за предоставени медицински грижи между двете хирургични интервенции.

Допълнително се констатира, че не събрана цялата медицинска документация, съставена по повод релевантните хоспитализации в УМБАЛ „Пирогов“, включително за извършено медицинско обслужване в Медицинския център на затвора, а това е от значение за установяване здравословното състояние на ищеца, което е необходимо да се прецени дали медицинските предписания са изпълнени и дали имат отношение за приема при втората хоспитализация.
Горното налага извод, че не са установени всички релевантните за спора факти, свързани със следното: здравословното състояние на ищеца по време на двете хоспитализации; естеството и съдържанието на медицинските предписания; осъщественото медицинско обслужване между двете хирургични интервенции и конкретните причини, довели до извършването на втората операция. Когато се налага установяването на факти, за които събирането на писмени доказателства не е достатъчно, решението следва да бъде отменено и делото да се върне за ново разглеждане от друг състав на съда при изпълнение на дадените указания в мотивите на решението относно установяване на горепосочените факти.
С оглед изхода на спора, разноски не следва да бъдат присъждани, а направените трябва да бъдат взети предвид при условията на чл. 226, ал. 3 АПК.
По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 28515/15.07.2026 г. по адм. д. № 473/2026 г. по описа на Административен съд София – град.
ВРЪЩА делото за ново разглеждане от друг съдебен състав на Административен съд София – град.
Решението е окончателно.

Председател:

Членове: